

İÇİNDEKİLER

ONYEDİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	5
ONBİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	7
ÖNSÖZ	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR	39

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA HUKUKUNA GİRİŞ, CEZA HUKUKU KURALLARININ UYGULAMA ALANI

Ş1. KAVRAM, SUÇ POLİTİKASI VE CEZA HUKUKUNA HAKİM İLKELER, CEZA HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARIYLA İLİŞKİSİ

I- CEZA HUKUKU KAVRAMI	45
II- SUÇ POLİTİKASI, CEZA HUKUKUNA HAKİM OLAN İLKELER	48
1- Suç Politikası Kavramı	48
2- Suç Politikasının Ana İlkeleri	50
A- Hukuk Devleti İlkesi	50
B- Kusur İlkesi	53
C- Hümanizm İlkesi	54
D- Ceza Hukukunun Son Çare Olması İlkesi	57
III- CEZA HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARIYLA İLİŞKİSİ	58
1- Ceza Hukuku ile Medeni Hukuk Arasındaki İlişki	58
2- Ceza Hukuku ile Kamu Hukukunun Bazı Dalları Arasındaki İlişki	59
3- Ceza Hukuku ile Ceza Muhakemesi Hukuku Arasındaki İlişki	60
4- Ceza Hukuku ile İnfaz Hukuku Arasındaki İlişki	63
5- Ceza Hukukunun Yakın Bilim Kolları ile İlişkisi	64

Ş2. CEZA HUKUKUNUN TARİHİ

I- CEZA HUKUKUNUN AVRUPADAKİ TARİHİ GELİŞİMİ	73
II- ESKİ CEZA HUKUKU DÖNEMİ	73
1- Genel Bilgiler	73
2- Şahsi Öç Usulü	73
A- Genel Bilgiler	73
B- Şahsi Öç Usulünün Sakıncaları	74
C- Şahsi Öç Usulüne Getirilen Sınırlamalar	75
3- Değerlendirme	77

III- XVIII. YÜZYIL SONLARINDAN ZAMANIMIZA KADAR OLAN DÖNEM	78
1- Genel Bilgiler	78
2- Klasik Okul	80
A- Toplumsal Yarar Kuramı	80
B- Mutlak Adalet Teorisi	84
C- Karma veya Eklektik Kuram	84
a- Karma Teorinin Önemli İlkeleri	85
b- Karma teorinin Ceza Hukukuna Etkisi ve Okula Yapılan Eleştiriler	85
3- Pozitivist Okul	87
A- Pozitivist Okulun Kurucuları	87
B- Pozitivistlere Göre Suçluluğun Nedenleri	88
C- Pozitivistlere Göre Suçluların Sınıflandırılması ve Haklarında Uygulanan Önlemler	90
a- Genel Bilgiler	90
b- Suçluların Sınıflandırılması	91
aa- Doğuştan Suçlular	92
bb- Akıl Hastası Suçlular	93
cc- İtiyadi Suçlular	94
dd- Tesadüfi Suçlular	94
ee- İhtirasi Suçlular	95
D- Pozitivist Okulun Temel Özellikleri	95
E- Pozitivist Okulun Ceza Hukukuna Etkisi ve Okula Yapılan Eleştiriler	96
F- Pozitivist Okulun Karma Kuramdan Farkları	99
4- Ceza Hukuku Milletlerarası Birliği	100
5- İtalyan Üçüncü Okulu	104
6- Hukuk Tekniği Okulu	105
7- Çağdaş Toplumsal Savunma Kuramları	106
A- Genel Bilgiler	106
B- Filippo Gramatica	107
C- Marc Ancel	110
IV- CEZA HUKUKUNUN TÜRK DEVLETLERİNDEKİ GELİŞİM SÜRECİ	111
1- Genel Bilgiler	111
2- İslamiyet'in Kabulünden Önceki Dönemde Ceza Hukuku	111
3- İslamiyet'in Kabulünden Sonraki Dönemde Ceza Hukuku	112
A- İslam Ceza Hukuku	112
a- Allah'ın Haklarına Karşı İşlenen Suçlar	113
aa- Hırsızlık	113
bb- Zina	115
cc- Şarap İçme	116
dd- Kazif veya Zina İftirası	117

ee- Yol Kesme	118
ff- Bir Müslüman'ın Dinini Terk Etmesi Yahut Başka Bir Dine Girmesi	118
gg- Devlete Karşı İsyan	119
b- Kulun Haklarına Karşı İşlenen Suçlar	119
aa- Adam Öldürme ve Çeşitleri	120
aaa- Kasten Adam Öldürme	120
bbb- Kasıt Benzeriyle Öldürme.....	121
ccc- Hataen Öldürme	122
ddd- Hataya Benzer Bir Fiil ile Öldürme	122
eee- Sebep Olmak Suretiyle Öldürme.....	122
bb- Yaralama	122
c- Taziren Cezalandırılan Fiiller	123
B- Osmanlı Devletinde Ceza Hukuku	124
a- Tanzimattan Önceki Dönem	124
b- Tanzimattan Sonraki Dönem.....	126
aa- 1256 (1840) Tarihli Ceza Kanunnamesi	126
bb- 1267 (1851) Tarihli "Kanunu Cedit"	129
cc- 1274 (1858) Tarihli "Ceza Kanunname-i Hümayunu"	135
4- Cumhuriyet Dönemi Ceza Hukuku	139
A- 1926 Tarihli Türk Ceza Kanununun Hazırlanışı ve Uygulanması.....	139
B- Yeni Türk Ceza Kanununun Kabulüne Kadar Yapılan Çalışmalar ve 5237 sayılı TCK'nın Genel Hükümleri	142

Ş3. CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI, SUÇTA VE CEZADA KANUNİLİK İLKESİ VE KAYNAKLARIN YORUMU

I- CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI	157
1- Genel Bilgiler.....	157
2- Ceza Hukukunun Doğrudan Kaynakları.....	158
A- Anayasa.....	158
B- Kanun.....	159
a- Kanunsuz Suç ve Ceza Olmaz İlkesi	162
b- İlkenin Batıda Tarihi Gelişimi	164
c- Türk Hukukunda İlkenin Tarihi Gelişimi	166
d- Türk Ceza Kanunu'nda Suçta ve Cezada Kanunilik Prensibi	167
e- Kanunilik İlkesine Yapılan Eleştiriler	168
f- Kanunilik İlkesine Yönelik Eleştirilere Verilen Cevaplar	170
g- Yürütmenin Düzenleyici İşlemleriyle Suç İhdası Sorunu	171
h- Kıyas Yasası	176

I- Kanunilik İlkesinin Sonuçları	179
aa- Kanun Koyucu Bakımından Sonuçları.....	179
bb- Hakim Bakımından Sonuçları	180
j- Türk Ceza Kanunu ile Özel Yasalar Arasındaki İlişki	181
C- Uluslararası Antlaşmalar	185
3- Ceza Hukukunun Dolayısıyla Kaynakları	189
A- Ahlak Kuralları	189
a- Ahlaka Aykırı Fiillerle Suçların Aynı Olduğu Görüşü.....	189
b- Suçların Ahlaka Aykırı Fiillerin En Önemlileri Olduğu Görüşü	190
c- Ceza Hukuku ve Ahlak Kurallarının Ortak ve Ayrı Sahalarının Bulunduğunu Kabul Eden Görüş	191
B- Örf ve Adet (Gelenek)	192
C- Siyasal ve Toplumsal Akımlar.....	194
D- Din	195
E- Mahkeme İçtihatları	195
F- Doktrin (Öğreti)	196
II- CEZA HUKUKUNDA YORUM.....	198
1- Genel Bilgiler	198
2- Yorum Araçları.....	198
A- Gramatik Araç (Lâfzi Yorum).....	198
B- Hazırlık Çalışmaları	199
C- Kanunun Sistematiği.....	201
D- Mantık Kuralları	202
E- Sosyolojik Gerçekler	202
F- Karşılaştırmalı Hukuk	203
G- Hukukun Genel İlkeleri	203
3- Yorum Çeşitleri	203
A- Yapan Organa Göre Yorum Çeşitleri	203
a- Yasama Yorumu	204
b- Yargı Yorumu	204
c- Doktrin Yorumu	205
B- Niteliği Bakımından Yorum Çeşitleri	206
a- Amaca Göre Yorum.....	206
b- Düzeltici Yorum	207
c- Daraltıcı Yorum	208
d- Genişletici Yorum.....	208
e- Kıyas ve Genişletici Yorumdan Farkı	209

Ş4. CEZA HUKUKU KURALLARININ ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI

I- CEZA KANUNLARININ YAPILMASI, YÜRÜRLÜK BAŞLANGICI, YAYINI VE İLANI.....	211
II- CEZA YASALARININ YÜRÜRLÜK SÜRELERİ	212

1- Sürekli Yasalar	212
A- Yürürlükten Açık Olarak Kaldırma	212
B- Yürürlükten Dolaylı Olarak Kaldırma	212
2- Süreli Yasalar	213
3- Geçici (İstisnai) Yasalar	214
III- CEZA YASALARININ GEÇMİŞE YÜRÜRLÜ OLMAMALARI, LEHE YASANIN GEÇMİŞE YÜRÜRLÜ OLMASI	214
1- Tarihçe	214
2- Gerekçeler	217
IV- LEHDE OLAN CEZA YASALARININ GEÇMİŞE YÜRÜMESİ VE BUNLARIN TESPİTİ	218
V- LEHDE OLAN YASANIN ETKİ ALANI	224
VI- SUÇUN İŞLENDİĞİ ZAMAN	226
VII- CEZALARIN İNFAZ REJİMİNE, GÜVENLİK TEDBİRLERİNE, CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNA VE ZAMANAŞIMINA İLİŞKİN YASALARIN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI, ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL KARARLARININ GERİYE YÜRÜMESİ MESELESİ	229
1- Cezaların İnfaz Rejimine İlişkin Yasalar	229
2- Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Yasalar	230
3- Ceza Muhakemesi Hukukuna İlişkin Yasalar	231
A- “Derhal Uygulama” Prensibi	232
B- “Derhal Uygulama” Kuralının Sonuçları	232
a- İşlemlerin Yürürlükteki Yasaya Göre Yapılması	232
b- Eski Yasaya Göre Yapılmış İşlemlerin Yürürlükteki Yeni Yasanın Varlığına Rağmen Geçerliliğini Koruması	233
c- Eski Yasaya Göre Henüz Yapılmamış İşlemlerin Bundan Böyle Artık Yeni Yasaya Göre Yapılması	233
d- Yeni Yasanın Sanığın Lehinde veya Aleyhinde Olmasına Bakılmadan Uygulanması	233
C- Derhal Uygulama Kuralının İstisnası	235
4- Zamanaşımına İlişkin Yasalar	236
5- Anayasa Mahkemesinin İptal Kararlarının Geriye Yürümesi Meselesi	237
VIII-SÜRELİ, GEÇİCİ VEYA İSTİSNAİ YASALARIN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	241
 §5. CEZA HUKUKU KURALLARININ KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	
I- GENEL BİLGİLER	245
II- İÇ HUKUKTAN DOĞAN İSTİSNALAR	245
1- Cumhurbaşkanı	245
A- İç Hukuk	245
B- Milletlerarası Hukuk	246
a- Genel Bilgiler	246

b- Kişi Dokunulmazlığı	247
c- Yargı Muafılığı	247
d- Vergi Muafılığı	248
2- Parlamenter Muafiyetler	248
A- Genel Bilgiler	248
B- Tarihçe	249
C- Yasama Sorumsuzluğu	252
a- Genel Bilgiler	252
b- Yasama Sorumsuzluğunun Şartları	252
c- Yasama Sorumsuzluğunun Sonuçları	254
D- Yasama Dokunulmazlığı	255
a- Genel Bilgiler	255
b- Yasama Dokunulmazlığının İstisnaları	257
c- Yasama Dokunulmazlığının Sona Ermesi	258
III- MİLLETLERARASI HUKUKTAN DOĞAN İSTİSNALAR	259
1- Diploması Dokunulmazlığı	260
A- Genel Bilgiler	260
B- Kişi Dokunulmazlığı	261
C- Haberleşme Dokunulmazlığı	261
D- Arşivlerin Dokunulmazlığı	262
E- Konut Dokunulmazlığı	262
F- Elçilik Binalarının Dokunulmazlığı	262
2- Diploması Bağışıklığı (Muafiyeti)	263
A- Yargı Bağışıklığı	263
B- Vergi Bağışıklığı	264
C- Gümrük Bağışıklığı	264
3- Yabancı Askerlerin Dokunulmazlığı	264
A- Genel Bilgiler	264
B- NATO Kuvvetleri Sözleşmesine Göre Gönderen ve Kabul Eden Devletlerin Yargı Yetkileri	266
a- Kesin Yargı Yetkisi	267
aa- Gönderen Devletin Kesin Yargı Yetkisi (NATO Kuvvetleri Sözleşmesi, m. VII/2- a)	267
bb- Kabul Eden Devletin Kesin Yargı Yetkisi (NATO Kuvvetleri Sözleşmesi, m.VII/ 2-b)	267
b- Gönderen ve Kabul Eden Devletlerin Yargı Yetkilerini Öncelikle Kullanacakları Haller	268
aa- Gönderen Devletin Yargı Yetkisine Öncelikle Sahip Olduğu Haller (NATO Kuvvetleri Sözleşmesi m.VII/3 (a)/i, ii)	268
aaa- Suçun, Münhasıran Gönderen Devletin Malına veya Emniyetine veya Münhasıran Bu Devletin Kuvveti veya Sivil Unsuru veya Mensubunun veya Bir Yakınının Şahsına veya Malına Karşı İşlenmiş Olması (m. VII / 3- a/i)	268

bbb- Suçun Resmi Görevin İfası Dolayısıyla veya Resmi Görev Sırasında İşlenmiş Olması (m. VII/3- a/ii)	268
bb- Kabul Eden Devletin Yargı Yetkisine Öncelikle Sahip Olduğu Haller (NATO Kuvvetleri Sözleşmesi m. VII/3-b).....	270

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇ TEORİSİ (SUÇ KAVRAMI, SUÇUN UNSURLARI, KUSURLULUK, CEZA HUKUKUNDA HATA, SUÇUN UNSURLARI DIŞINDA KALAN DİĞER HALLER, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ)

Ş1. SUÇ VE UNSURLARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER

I- SUÇ KAVRAMI	273
II- SUÇUN UNSURLARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	275
III- SUÇUN YAPISINI AÇIKLAYAN TEORİLER	278
1- Klasik Suç Kavramı ve İlli Hareket Teorisi (Franz v. Liszt, 1851-1919; Ernst Beling, 1866-1932).....	278
2- Neo-Klasik Suç Kavramı (Edmund Mezger, 1883-1962).....	279
3- Amaççı Hareket Teorisi (Hans Welzel, 1904-1977).....	280
4- Sentezci Yaklaşım (Teleolojik Teori, Gallas, Jescheck, Roxin)	281
5- Negatif Suç Unsurları Teorisi (Bütüncül Haksızlık Teorisi, Lehre von den Negativen Tatbestandsmerkmalen, Lehre vom Gesamtunrechtstatbestand).....	283
IV- UNSURLARIN AYRIMI	284
1- Genel Bilgiler.....	284
2- İki Unsur Taraftarları	285
3- Üç Unsur Taraftarları	287
4- Dört Unsur Taraftarları	292
5- Beş Unsur Taraftarları	296
6- Sekiz Unsur Taraftarları	298
7- Kanaatimiz	299
V- TİPİKLİK ve HUKUKA AYKIRILIK HAKKINDA GENEL AÇIKLAMALAR	300
1- Yazılı Olan ve Yazılı Olmayan Tipiklik Unsurları.....	306
2- Deskriptif ve Normatif Tipiklik Unsurları	307
3- Fiile ve Faile İlişkin Tipiklik Unsurları (Nitelikli Unsurlar)	308
4- Tipikliğin Maddi (Objektif) ve Manevi (Sübjektif) Unsurları.....	308
Ş2. SUÇUN UNSURLARI	311
I- TİPİKLİĞİN MADDİ UNSURLARI (OBJEKTİF UNSURLAR)	311
1- Fiil	311
A- Kavram, İcrai ve İhmali Fiil	311
B- Fiilin Ceza Hukukundaki Fonksiyonu	312
C- Fiilin Sınırlayıcı Fonksiyonu	313
a- Fiil Yeteneği-Kusur Yeteneği Ayırımı	313

b-	Mutlak Kuvvet (Cebir) Etkisi Altındaki Davranışlar	314
c-	Zorlayıcı Kuvvetin Etkisi Altındaki Davranışlar	314
d-	Mücbir Sebep	315
e-	Refleks Hareketler	316
f-	Affekt Hareketler ile Yarı Otomatik Davranışlar	316
g-	Şuurun Tamamen Kaybolduğu Sırada Gerçekleştirilen Davranışlar	317
h-	Hayvanlardan Kaynaklanan Davranışlar	318
ı-	Tüzel Kişilerin Durumu	318
D-	Fiil Teorileri	319
a-	Ontolojik Teoriler	319
aa-	Tabii (İlli) Hareket Teorisi (Kausale Handlungslehre)	320
bb-	Amaççı (Gai-Final) Hareket Teorisi (Finale Handlungslehre)	323
cc-	Sosyal Hareket Teorisi (Die soziale Handlungslehre)	328
dd-	Kişisel Hareket Teorisi (Personale Handlungslehre)	330
b-	Normatif Teori	331
c-	Fiil Teorileri ile İlgili Kanaatimiz	332
E-	Fiilin Niteliğine Göre Suçların Tasnifi	334
a-	Hareketin Sayısına Göre Tasnif	334
aa-	Tek Hareketli Suçlar	334
bb-	Birden Fazla Hareketli Suçlar	335
aaa-	Birleşmiş Hareketli Suçlar	335
bbb-	Bölünebilen veya Kesintili Suçlar	335
ccc-	Seçimlik Hareketli Suçlar	336
ddd-	İtiyadi Suçlar	336
b-	Hareketin Şekline Göre Tasnif	337
aa-	İcrai ve İhmali Suçlar	337
bb-	İhmal Suretiyle İcra Suçları	339
c-	Hareketin Önemine Göre Tasnif: Serbest Hareketli- Bağlı Hareketli Suçlar	346
d-	Fiilin İcrasının Devam Edip Etmemesine Göre Tasnif: Ani Suç - Müttemadi Suç	347
2-	Netice	350
A-	Genel Bilgiler	350
B-	Neticeye Göre Suçların Tasnifi	351
a-	Sırf Hareket Suçları-Neticeli Suçlar	352
b-	Kalkışma Suçları	353
3-	İllyet (Nedensellik) Bağlı	353
A-	Genel Bilgiler	353
B-	İllyet Bağlı ile İlgili Teoriler	356

a- Şart Teorisi (Şartların Eşitliği Teorisi)	356
b- Etkin Sebep Teorisi.....	360
c- Uygun Sebep Teorisi (Adäquanztheorie, Théorie de la causalité adéquate).....	362
d- Hukuki Önem Teorisi (Relevanztheorie)	366
e- Görüşümüz.....	367
C- İlliyet Bağına İlişkin Özel Durumlar	367
a- Alternatif (İkili-Seçimlik) İlliyet	367
b- Kümülatif İlliyet.....	369
c- İlliyetin Atipik Gelişimi	369
d- Varsayılan İlliyet	370
e- Öne Geçen İlliyet.....	371
f- Toplu Kararlarda İlliyet (Kausalität bei Gremienentscheidungen)	372
D- Objektif İsnadiyet Teorisi	372
a- Hareket ile Netice Arasında Nedensellik Bağı Olmalıdır	373
b- Netice Failin Eseri Olmalı ve Failin Nedensellik Bağı Üzerinde Hakimiyeti Bulunmalıdır	374
c- Davranış Hukuken Tasvip Edilmeyen ve İzin Verilen Riski Aşan Bir Tehlike Oluşturmalı ve Bu Tehlike Neticeye Yansımalıdır	378
d- Netice, İhlal Edilen Normun Koruma Alanı İçinde Olmalıdır	379
4- Fail	379
A- Genel Bilgiler.....	379
B- Gerçek Özgü Suçlar (echten Sonderdelikten)	380
C- Görünüşte Özgü Suçlar (Unechten Sonderdelikten).....	381
D- Bizzat İşlenebilen Suçlar (Doğrudan Tek Başına İşlenebilen Suçlar, eigenhändige Delikte)	382
E- Tüzel Kişilerin Suç Faili Olup Olamayacakları Sorunu.....	382
a- Genel Bilgiler.....	382
b- Tüzel Kişinin Esasını Açıklayan Teoriler	384
aa- Farazilik (Fiksiyon) Teorisi	384
bb- Hakikilik (Gerçeklik) Teorisi	385
cc- Karma Teori.....	386
c- Mukayeseli Hukuk.....	387
d- Türk Hukuku.....	388
5- Mağdur	392
6- Suçun Konusu	395
7- Suçun Nitelikli Unsurları	401
A- Fiille İlgili Nitelikli Unsurlar	402
a- Fiilin İşleniş Tarzıyla İlgili Olanlar.....	402
b- Fiilin İşlendiği Zaman ve Yerle İlgili Olanlar	402
B- Fail ve Mağdurla İlgili Nitelikli Unsurlar	403

a- Failin Vasfı ile İlgili Olanlar	403
b- Mağdurun Vasfı ile İlgili Olanlar	403
c- Fail ile Mağdur Arasındaki İlişki Bakımından Nitelikli Unsurlar	403
C- Suçun Konusu ile İlgili Nitelikli Unsurlar	404
II- TİPİKLİĞİN MANEVİ UNSURLARI (SÜBJEKTİF UNSURLAR)	405
1- Genel Açıklamalar	405
A- Manevi Unsur - Kusurluluk Ayrımı, Fiil Yeteneği	405
B- Kast ve Taksir	408
2- Kast	410
A- Kavram	410
B- Kastı Açıklayan Teoriler	411
a- Tasavvur Teorisi	412
b- İrade Teorisi	412
c- Bilinç ve İrade Teorisi (Karma Teori)	413
C- Kastın Unsurları	414
a- Bilme Unsuru	414
b- İsteme Unsuru	419
aa- Doğrudan Kast	419
aaa- Birinci Dereceden Doğrudan Kast	420
bbb- İkinci Dereceden Doğrudan Kast	421
bb- Olası Kast	422
D- Kastın Aranacağı Zaman	429
E- Kastın Çeşitleri	432
a- Doğrudan Kast - Olası Kast	432
b- Genel Kast - Özel Kast	432
c- Ani Kast - Tasarlama (Taammüt) Kastı	433
d- Weber Kastı	438
e- Alternatif Kast-Kümülatif Kast	439
3- Taksir	441
A- Genel Bilgiler	441
B- Tarihi Gelişim	445
a- Genel Bilgiler ve Avrupa'daki Tarihi Süreç	445
b- Türk Hukuku'nda Taksirden Doğan Ceza Sorumluluğunun Tarihçesi	446
C- Taksir Teorileri	447
a- Genel Bilgiler	447
b- Etkin Sebep Teorisi	447
c- Öngörebilme Teorisi	448
d- Öngörebilme ve Önleyebilme Teorisi	451
e- Hata (Yanılma) Teorisi	452
f- Değerlendirme	452

D- Kast - Taksir Ayrımı	453
E- Taksirli Suçun Unsurları	454
a- Genel Bilgiler	454
b- Taksirli Suçun Tipikliği	456
aa- Dikkat ve Özen Yükümlülüğüne Aykırı Davranış, Bu Yükümlülüğün Kaynağı, Objektif Niteliği, Aidiyeti	456
aaa- Dikkat ve Özen Yükümlülüğüne Aykırı Davranış	456
bbb- Dikkat ve Özen Yükümlülüğünün Kaynağı	456
ccc- Dikkat ve Özen Yükümlülüğünün Objektif Niteliği ve Aidiyeti	458
ddd- Birden Fazla Kişinin Katıldığı Faaliyetlerde Şahısların Dikkat ve Özen Yükümlülüklerinin Tespiti	458
bb- Neticenin Gerçekleşmesi, Nedensellik Bağı ve Objektif İsnadiyet.....	463
aaa- Neticenin Gerçekleşmesi	463
bbb- Nedensellik Bağı.....	463
ccc- Neticenin Objektif İsnat Edilebilirliği.....	464
aaaa. Davranışın İzin Verilen Riski Aşan Bir Tehlike Oluşturması ve Bu Tehlikenin Neticeye Yansımaları.....	464
bbbb. Neticenin Objektif Öngörülebilirliği	465
cccc. Yükümlülüğe Aykırılık Bağının Varlığı.....	466
dddd. Neticenin İhlal Edilen Normun Koruma Alanı İçinde Bulunması.....	467
eeee. Güven İlkesi.....	467
ffff. Mağdur veya Üçüncü Kişinin Eklenen Davranışının Objektif İsnadiyete Etkisi	469
c- Taksirli Suçun Hukuka Aykırılığı.....	472
F- Taksirli Suçlarda Kusur	472
G- Bilinçli Taksir	475
H- Taksirli Suçlarda Şahsi Cezasızlık Sebebi ve Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep	479
a- Genel Bilgiler	479
b- Şahsi Cezasızlık Sebebi	480
c- Cezadan İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep	484
4- Saik (Amaç)	484
5- Kast-Taksir Kombinasyonu: Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suç.....	486
A- Genel Bilgiler.....	486
B- Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçun Yapısı.....	489
C- Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Nedensellik Bağı	491
D- Ağır veya Başka Netice Bakımından En Azından Taksirle Hareket Etme Şartı.....	492

III- HUKUKA AYKIRILIK UNSURU	494
1- Genel Bilgiler	494
2- Hukuka Uygunluk Sebepleri ve Bunların Sistemleştirilmeleri.....	499
A- Kanun Hükmünü Yerine Getirme (m. 24/1).....	501
B- Hukuka Uygun Emrin İfası (m.24/2)	504
C- Meşru Savunma (m. 25/1).....	506
a- Genel Bilgiler	506
b- Tarihi Gelişim	508
aa- Meşru Savunmanın Batıda Gelişim Süreci	508
bb- Türk Hukukunda Meşru Savunmanın Gelişim Süreci	509
c- Mukayeseli Hukukta Meşru Savunma	509
d- Meşru Savunmanın Şartları	511
aa- Saldırıya İlişkin Şartlar	511
aaa- Bir Saldırının Bulunması.....	511
bbb- Saldırının Haksızlığı	514
ccc- Saldırının Bir Hakka Yönelmiş Olması	516
ddd- Saldırının Halen Mevcut Olması	518
bb- Savunmaya İlişkin Şartlar	521
aaa- Savunmada Zorunluluk Olması	521
bbb- Savunmanın Saldırıya ve Saldırana Karşı Yapılması	523
ccc- Savunmanın Saldırı ile Orantılı Olması.....	524
D- Hakkın Kullanılması (m. 26/1).....	529
a- Düşünce Hürriyeti.....	532
aa- Genel Bilgiler	532
bb- Düşünce Hürriyeti Kavramı ve Kapsamı	533
aaa- Haber Alma ve Öğrenme Hürriyeti.....	534
bbb- Kanaat Hürriyeti	535
ccc- Düşünceyi Açıklama Hürriyeti.....	536
cc- Düşünce Hürriyetinin Sınırlandırılması, Sınırlandırma Sebepleri ve Sınırlandırma Kriterleri	538
b- İhbar ve Şikayet Hakkı.....	543
c- Savunma Dokunulmazlığı	544
d- Tıbbi Müdahaleler	545
e- Organ ve Doku Nakilleri	550
aa- Genel Bilgiler	550
bb- Yaşayan Vericiden Organ veya Doku Alınması	553
cc- Ölüden Organ veya Doku Alınması	555
f- Tedip Hakkı	558

g- Spor Hareketleri	560
E- İlgilinin Rızası (m. 26/2)	561
a- Genel Bilgiler, Tipikliği Kaldıran Rıza, Hukuka Uygunluk Sebebi Olan Rıza	561
b- Hukuka Uygunluk Sebebi Olan İlgilinin Rızasının Şartları	563
aa- Kişinin Suçun Konusu Üzerinde Serbestçe Tasarruf Hakkına Sahip Olması	564
bb- Rızaya Ehliyet	567
cc- Rızanın Açıklanması	569
3- Hukuka Uygunluk Sebeplerinde Sınırın Aşılması	570
A. Hukuka Uygunluk Nedenlerinde Sınırın Kast Olmaksızın Aşılması (m.27/1)	570
B- Meşru Savunmada Sınırın Mazur Görülebilecek Bir Heyecan, Korku veya Telaş Nedeniyle Aşılması (m.27/2)	575

§3. KUSURLULUK, KUSURLULUĞU AZALTAN VE KALDIRAN SEBEPLER

I- GENEL BİLGİLER	581
II. KUSURLULUĞU AZALTAN VE KALDIRAN SEBEPLER	585
1- Hukuka Aykırı, Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi (m. 24/3-4)	586
2- Zorunluluk Hali (m. 25/2)	590
A- Genel Bilgiler	590
B- Tehlikeye İlişkin Şartlar	593
a- Ağır Bir Tehlikenin Varlığı	593
b- Tehlikenin “Muhakkak” Olması	595
c- Tehlikenin Kişinin Kendisine veya Başkasının Hakkına Yönelik Olması	595
d- Tehlikeye Bilerek Sebebiyet Verilmemesi	596
C- Korunmaya İlişkin Şartlar	597
a- Tehlikeden Başka Türlü Korunma İmkânının Bulunmaması	597
b- Zorunluluk Halinde İşlenen Fiil ile Tehlike Arasında Oran Bulunması	598
c- Tehlikeye Göğüs Germe Mükellefiyetinin Bulunmaması	599
D- Zorunluluk Hali ile Meşru Savunmanın Karşılaştırılması	599
3- Cebir	600
4- Korkutma ve Tehdit	604
5- Haksız Tahrik (m.29)	606
A- Genel Bilgiler	606
B- Haksız Tahrikin Hukuki Esası	608
C- Haksız Tahrikin Şartları	609
a- Tahriki Teşkil Eden Bir Fiil Gerçekleşmiş Bulunmalıdır	609
b- Fiil Haksız Olmalıdır	612
c- Haksız Fiil Sonucunda Failde “Hiddet veya Şiddetli Elem” Ortaya Çıkış Olmalıdır	615

d- Suç “Hiddet veya Şiddetli Elem”in Etkisi Altında İşlenmiş Olmalıdır	616
D- Haksız Tahrikin Çeşitleri	620
a- Genel - Özel Haksız Tahrik	620
b- Basit Tahrik - Ağır Tahrik	620
E- Haksız Tahrik ve Diğer Haller	621
a- Haksız Tahrik - Tasarlama (Taammüt)	621
b- Haksız Tahrik - Kan Gütme Saiki	622
c- Haksız Tahrik - Töre Saiki	623
d- Haksız Tahrik - Taksirli Suçlar	625
e- Haksız Tahrik - Meşru Savunma	627
f- Haksız Tahrik - Takdiri Hafifletici Sebepler	627
6- Yaş Küçüklüğü	628
A- Genel Bilgiler	628
B- Türk Hukukunda Yaş Küçüklüğünün Kusur Yeteneğine Etkisi	629
a- On İki Yaşını Bitirmemiş Olanlar	631
b- On İki Yaşını Bitirip On Beş Yaşını Bitirmemiş Olanlar	633
c- On Beş Yaşını Bitirip On Sekiz Yaşını Bitirmemiş Olanlar	635
C- Yaş Tespiti	636
D- Yaş Küçüklüğünün Ceza Muhakemesi Yönünden Arz Ettiği Özellikler	637
E- Yaş Küçüklüğünün Yaptırım Sistemi Yönünden Arz Ettiği Özellikler	639
F- Yaş Küçüklüğünün Kabahatler Yönünden Arz Ettiği Özellikler	640
7- Akıl Hastalığı	640
A- Genel Açıklamalar	640
B- Biyolojik Sistem	641
C- Psikolojik Sistem	641
D- Karma Sistem	642
E- TCK’nın Benimsediği Sistem	642
8- Sağır Dilsizlik	645
9- Geçici Nedenler	647
10- Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisi Altında Olma	650
A- Genel Açıklamalar	650
B- İrade Dışı Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma	650
C- İrادی Olarak Alınan Alkol veya Uyuşturucu Madde	651
D- Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı	652

§4. CEZA HUKUKUNDA HATA

I- GENEL AÇIKLAMALAR	655
II- KASTI KALDIRAN HATA HALLERİ	656
1- Suçun Maddi Unsurlarında Hata (m.30/1)	656
2- Suçun Nitelikli Unsurlarında Hata (m.30/2)	664
3- Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Maddi Şartlarında Hata (m.30/3)	668

A- Genel Açıklamalar	668
B- Hukuka Uygunluk Sebeplerinin Maddi Şartlarında Kaçınılmaz Hata	669
III- KUSURLULUĞU ETKİLEYEN HATA HALLERİ	674
1- Kusurluluğu Kaldıran veya Azaltan Nedenlerin Maddi Şartlarında Hata (m.30/3)	674
2- Haksızlık Yanılgısı (m. 30/4)	676

§5. UNSURLARIN DIŞINDA KALAN DİĞER HALLER

I- ŞAHSİ CEZASIZLIK SEBEPLERİ	681
1- Genel Açıklamalar	681
2- Ceza Muhakemesi Yönünden Önem Arz Eden Hususlar	682
II- CEZAYI KALDIRAN VEYA AZALTAN ŞAHSİ SEBEP OLARAK ETKİN PİŞMANLIK HALLERİ	684
III- OBJEKTİF CEZALANDIRILABİLME ŞARTLARI	687
1- Genel Açıklamalar	687
2- Ceza Muhakemesi Yönünden Önem Arz Eden Hususlar	691

§6- CEZA MUHADEMESİ ŞARTLARI

I- GENEL AÇIKLAMALAR	693
II- DAVA ŞARTLARI	694
1- Şikâyet	694
2- Dava Süresi	694
3- İzin	695
4- Talep	695
5- Yargı Bulunmaması	696
6- Açık Dava Bulunmaması	696
7- Önödemenin Yerine Getirilmemesi	696
8- Uzlaştırmanın Sonuçsuz Kalması	697
III- YARGILAMA ŞARTLARI	697
1- Sanığın Hazır Bulunması	697
2- Sanığın Akıl Hastası Olmaması	698
3- Bekletici Meselenin Çözümü	698
4- Geçici Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması	698

§7. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

I- GENEL BİLGİLER	699
II- TEŞEBBÜS	700
1- Kavram ve Türk Ceza Kanununun Düzenlemesi	700
2- Teşebbüs Halinde Kalan Suçun Cezalandırılmasının Sebepleri, Teşebbüsün Hukuki Niteliği ve Gösterdiği Özellikler	703
3- Teşebbüsün Yardımcı Norm Niteliği	705

4- Teşebbüsün Şartları.....	706
A- Kasten İka Edilebilen Bir Suçun İşlenmek İstenmesi ve Bu Suça İlişkin Kastın Varlığı.....	706
B- Gerçekleştirilen Fiilin İcra Hareketi Niteliğinde Olması	709
a- Genel Bilgiler	709
b- Hazırlık Hareketlerinin Cezalandırılmamasının Sebepleri	711
c- Hazırlık Hareketleriyle İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılması	713
aa- Genel Açıklamalar	713
aaa- Sübjektif Teoriler	713
aaaa- Açıkça Ortaya Çıkan Suç Kastı Teorisi	714
bbbb- Failin Planına Dayanan Sübjektif Teori	714
bbb- Objektif Teoriler	715
aaaa- Kronolojik Teori	715
bbbb- Şekli ve Maddi Objektif Teori.....	715
cccc- Tek Anlamli Hareket Teorisi	716
ccc- Karma Teoriler ve TCK'nın Benimsediği Görüş	717
bb- Hazırlık Hareketleri İle İcra Hareketlerinin Birbirinden Ayrılmasına İlişkin Özel Durumlar	721
C- Fiilin Elverişli Olması	724
D- Neticeli Suçun veya İcra Hareketleri Kısımlara Bölünebilen Sırf Hareket Suçunun Bulunması	725
E- Elde Olmayan Sebeplerle İcra Hareketlerinin Tamamlanamamış veya Tamamlanmış Olmakla Birlikte Neticenin Gerçekleşmemiş Olması	726
5- Teşebbüs Aşamasında Kalan Suçlarda Cezanın Belirlenmesi.....	732
6- Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Teşebbüs	732
7- Teşebbüse Elverişli Olmayan Suçlar	733
8- Gönüllü Vazgeçme ve Etkin Pişmanlık	736
A- Gönüllü Vazgeçme	736
a- Sübjektif Teoriler	737
b- Objektif Teoriler.....	737
c- Suç Politikasından Hareket Eden Teoriler.....	738
B- Etkin Pişmanlık	745
9- İşlenemez Suç (Elverişsiz Teşebbüs)	745
III- İŞTİRAK.....	748
1- Genel Bilgiler	748
2- Zorunlu İştirak ve Geçici (Zorunlu Olmayan) İştirak Ayrımı	750
3- Suça İştirakin Hukuki Esası.....	753
4- Suça İştirakin Cezalandırılması Konusunda Sistemler.....	754
5- İştirak Şekilleri ve Bağlılık Kuralı	756
A- Faillik.....	757
a- Genel Bilgiler	757
b- Müstakil Faillik	758
c- Müşterek Faillik (m.37/1)	760
aa- Şartları.....	761

aaa- Birlikte Suç İşleme Kararının Bulunması	761
bbb- Birden Çok Failin, Fiil Üzerinde Fonksiyonel Hakimiyet Kurması	764
bb- Özgü Suçlarda Müşterek Faillik	771
cc- İhmali Suçlarda Müşterek Faillik	773
dd- Taksirli Suçlar ve Müşterek Faillik	773
d- Dolaylı Faillik	773
aa- Genel Açıklamalar	773
bb- Örgüt Yöneticilerinin Örgütün Faaliyeti Çerçevesinde İşlenen Bütün Suçlardan Fail Olarak Sorumlu Tutulması (m.220/5)	776
B- Şeriklik	781
a- Azmettirme	781
aa- Genel Bilgiler ve Benzer Kavramlardan Farkı	781
bb- Azmettirme ve Manevi Yardım Etme	782
cc- Azmettirme ve Dolaylı Faillik	782
dd- Azmettirme ve Suç İşlemeye Tahrik	782
ee- Azmettirmenin Cezalandırılmasının Şartları	783
aaa- Suç İşleme Hususunda Karar Vermemiş Olan Kişiye Belli Bir Suçun İşlenmesine Karar Verdirilmesi	784
bbb- Azmettirilenin Kasten, Hukuka Aykırı ve En Azından Teşebbüs Aşamasında Kalmış Bir Fiil İşlemesi	785
ff- İhmali ve Özgü Suçlarda Azmettirme	788
gg- Azmettirenin Cezalandırılması	789
b- Yardım Etme	791
aa- Maddi Yardım Etme	793
aaa- Suçun İşlenmesinde Kullanılan Araçları Temin Etmek	793
bbb- Suçun İşlenmesinden Önce veya İşlenmesi Sırasında Maddî Yardımda Bulunarak İcrasını Kolaylaştırmak	794
bb- Manevi Yardım Etme	797
aaa- Suç İşlemeye Teşvik	797
bbb- Suç İşleme Kararını Kuvvetlendirmek	798
ccc- Suçun İşlenmesinden Sonra Yardımda Bulunmayı Vaad Etmek	798
ddd- Suçun Nasıl İşleneceği Konusunda Yol Göstermek	799
C- Bağlılık Kuralı	799
a- Şartları	800
aa- Kasten ve Hukuka Aykırı İşlenmiş Bir Fiilin Varlığı	800
bb- Suçun En Azından Teşebbüs Aşamasına Varmış Olması	801
b- Nitelikli Hallerin Suç Ortaklarına Sirayeti	802
6- İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme (m.41)	806

7- Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda İştirak.....	809
8- Kışkırtıcı Ajan ve Gizli Soruşturmacı.....	810
9- Yiğınların Etkisiyle İşlenen Suçlar.....	813
A- Genel Açıklamalar.....	813
B- Yiğınların Cezai Sorumluluğu	813
a- Sistemler.....	813
b- 765 ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Sistemi.....	815
10- Kabahate İştirak.....	816
IV- SUÇLARIN İÇTİMAI.....	817
1- Genel Bilgiler, Görünüşte İçtima.....	817
2- Bileşik Suç	820
3- Zincirleme Suç	825
A- Genel Bilgiler	825
B- Zincirleme Suçun Şartları	826
a- Bir Suç İşleme Kararının Bulunması	827
b- Aynı Suçun Değişik Zamanlarda Birden Çok İşlenmesi	830
c- Suçların Aynı Kişiye Karşı İşlenmiş Olması	836
C- Zincirleme Suçta Müeyyide	837
4- Fikri İçtima	838
A- Genel Bilgiler	838
B- Fikri İçtimanın Hukuki Esası ve Şartları	840
a- Fiilin Tek Olması.....	841
aa- Fiil ile kasdedilen harekettir.....	841
bb- Fiil tekliği -Fiil Çokluğu.....	843
b- Birden Fazla Suçun Oluşmasına Sebebiyet Verme.....	848
aa- Aynı Neviden Fikri İçtima (m. 43/2)	848
bb- Farklı Neviden Fikri İçtima (m. 44)	851
C- Fikri İçtimayı Kabulün Sonuçları	856

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAPTIRIM TEORİSİ

Ş1. CEZA KAVRAMI, CEZANIN AMACI, NİTELİKLERİ VE ÇEŞİTLERİ

I- CEZA KAVRAMI.....	861
II- CEZANIN AMACI	862
1- Mutlak Ceza Teorileri	863
A- Genel Açıklamalar.....	863
B- Kefaret Teorisi	863
C- Adalet Teorisi.....	863
D- Teorilerin Eleştirisi	864

2- Nisbi Ceza Teorileri	865
A- Genel Açıklamalar	865
B- Genel Önleme Teorisi	865
C- Özel Önleme Teorisi	866
D- Teorilerin Eleştirisi	866
3- Karma Teoriler	867
4- TCK'nın Benimsediği Sistem	867
III- CEZANIN NİTELİKLERİ	868
IV- CEZANIN ÇEŞİTLERİ	872

§2. HAPİS CEZASI

I- HAPİS CEZASININ TARİHİ GELİŞİMİ	877
1- Batı Hukuku	877
2- Türk Hukuku	879
II- HAPİS CEZASININ İNFAZ SİSTEMLERİ	879
1- Müşterek Hapis (Topluluk) Sistemi	879
2- Hücre (Pennsylvania) Sistemi	881
3- Karma (Auburn) Sistemi	884
4- İrlanda Sistemi (Dereceli Sistem)	885
5- Yeni Sistem	889
III- HAPİS CEZASININ LEH VE ALEYHİNDEKİ DÜŞÜNCELER	891
1- Hapis Cezasının Lehindeki Düşünceler	891
2- Hapis Cezasının Aleyhindeki Düşünceler	891
IV- HAPİS CEZASININ ÇEŞİTLERİ	893
1- Genel Bilgiler	893
2- Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis Cezası	893
3- Müebbet Hapis Cezası	894
4- Süreli Hapis Cezası	895
A- Kısa Süreli Hapis Cezası	896
a- Genel Bilgiler	896
b- Kısa Süreli Hapis Cezasının Adli Para Cezasına veya Tedbirlerden Birine Çevrilmesi	896
aa- Genel Bilgiler	896
bb- Seçenek Yaptırımlara Çevirme Şartları	898
cc- Seçenek Yaptırımlar	900
aaa- Adli para cezasına çevirme	900
bbb- Tedbire çevirme	902
aaaa- Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi (TCK. m.50/1-b)	902

bbbb-	En az iki yıl süreyle, bir eğitim kurumuna devam etme (TCK m.50/1-c).....	904
cccc-	Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma (TCK m. 50/1-d)	905
dddd-	Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma (TCK. m.50/1-e).....	905
eeee-	Gönüllü olmak şartıyla kamuya yararlı bir işte çalıştırma (TCK. m.50/1-f).....	906
dd-	Adli para cezası ya da tedbire çevirmenin sonuçları	908
ee-	Çevrilen ceza veya tedbire uymamanın yaptırımı	908
5-	Hapis Cezasının Özel İnfaz Usulleri	909
A-	Cezanın Hafta Sonunda İnfazı	909
B-	Cezanın Geceleri İnfazı	909
C-	Hükümlünün Konutunda Cezasının İnfazı	910
a-	Genel Açıklamalar	910
b-	Yaş veya Cinsiyet Nedeniyle Konutta İnfaz	911
c-	Hastalık Nedeniyle Konutta İnfaz	911
d-	Doğum Nedeniyle Konutta İnfaz	911
D-	Özel İnfaz Usullerinin Uygulanamayacağı Haller	912
E-	Cezanın Özel İnfaz Şekline Uyulmamasının Yaptırımı	912
V-	CEZALARIN İNFAZI	912
1-	Hapis Cezasının İnfazına Başlanması	912
A-	Genel Açıklamalar	912
B-	Hükümlülerin Kuruma Kabulü	914
C-	Hükümlülerin Kuruma Yerleştirilmesi	915
2-	Hapis Cezasının İnfazının Ertelenmesi	916
3-	Hükümlülerin Başkalarıyla Görüşmesi ve Dışarıyla Haberleşmesi	918
4-	İzin, 14/07/2023 t. ve 7456 s.lı Kanun ile Getirilen Düzenlemeler	920
5-	Ödüllendirme	922
6-	Ceza İnfaz Kurumlarının Türleri	924
VI-	HAPİS CEZASININ SAKINCALARINI GİDERMEYE YÖNELİK KURUMLAR	927
1-	Cezaya ve Mahkumiyete Engel Olan Seçenek Kurumlar	927
A-	Önödeme	927
a-	Genel Açıklamalar ve Hukuki Niteliği	927
b-	Önödemenin Şartları	928
aa-	Önödeme Bir Suçun Bulunması	929
bb-	Suçun Uzlaştırma Kapsamında Olmaması	929
cc-	Suçun İşlendiği Hususunda Yeterli Şüphe Bulunması	930
c-	Önödeme Usulü	930
d-	Önödemenin Gerçekleşmesi ve Sonuçları	931
B-	Uzlaştırma	932
C-	Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi	934

D- Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması	935
a- Genel Açıklamalar	935
b- Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılmasının Şartları	937
aa- Cezaya İlişkin Şartlar	937
bb- Faile İlişkin Şartlar	937
c- Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararının Uygulanması	938
d- Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılmasının Sonuçları	939
2- Hapis Cezasının İnfazına Seçenek Kurumlar	939
A- Hapis Cezasının Ertelenmesi	940
a- Genel Açıklamalar	940
b- Hapis Cezasının Ertelenmesinin Şartları	943
aa- Sanığın Adli Geçmişi	943
bb- Ertelemeye Konu Olan Mahkumiyet	945
cc- Sanığın Yeniden Suç İşlemeyeceği Kanaatinin Oluşması	947
dd- Verilen Zararın Tazmini	948
c- Erteleme Kararı	949
d- Denetim Süresi ve Mahkumun Yükümlülükleri	950
e- Ertelemenin Geri Alınması	951
f- Ertelemenin Sonucu	951
B- Şartla Salıverilme	952
a- Genel Açıklamalar	952
b- Amacı	954
c- Hukuki Niteliği	957
d- Şartları	957
aa- Cezanın Bir Kısımının İnfaz Edilmiş Olması	958
bb- Hükümlünün İnfaz Kurumundaki Süreyi İyi Halli Olarak Geçirmesi	963
e- Şartla Salıverilme Sonrasında Kalan Cezanın Dışarıda İnfazı	965
f- Şartla Salıverilme Kararının Verilmesi ve Geri Alınması	967
g- Şartla Salıverilmeden Yararlanamayanlar	969
C- Denetimli Serbestlik Tedbirinin Uygulanması	971
a- Genel Açıklamalar	971
b- Denetimli Serbestlik Tedbirinin Kapsamı, İnfazı, Sona Ermesi, 14/07/2023 t. ve 7456 s.lı Kanun ile Getirilen Düzenlemeler	972

§3. ADLİ PARA CEZASI

I- GENEL AÇIKLAMALAR	979
II- ADLİ-İDARİ PARA CEZASI AYIRIMI	979
III- ADLİ PARA CEZASININ BELİRLENMESİNDE SİSTEMLER	980
IV- ADLİ PARA CEZASININ TESPİTİ	981
V- ADLİ PARA CEZASININ İNFAZI	983

Ş4. CEZANIN BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİRİLMESİ

I- TEMEL CEZANIN TAYİNİ VE FERDİLEŞTİRME	985
1- Genel Bilgiler	985
2- Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesinde Kurallar	986
A- Cezaların Artırılmasının, Eksiltilmesinin ve Değiştirilmesinin Kanuniliği	988
B- Temel Cezanın Tespiti ve Takdir Hakkını Kullanırken Dikkate Alınması	
Gereken Kriterler	989
a- Suçun İşleniş Biçimi	993
b- Suçun İşlenmesinde Kullanılan Araç	994
c- Suçun İşlendiği Zaman ve Yer	995
d- Suçun Konusunun Önem ve Değeri	995
e- Meydana Gelen Zarar veya Tehlikenin Ağırlığı	996
f- Kasta veya Taksire Dayalı Kusurun Ağırlığı	996
g- Failin Güttüğü Amaç ve Saik	998
C- Suçun Olası Kastla ya da Bilinçli Taksirle İşlenmesi	999
D- Nitelikli Unsurlara Göre Cezanın Artırılması ve Eksiltilmesi	999
E- Cezanın Hesaplanmasına İlişkin Prensipler	1001
II- TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ	1003
1- Genel Bilgiler	1003
2- Leh ve Aleyhteki Düşünceler	1004
3- Takdiri İndirim Sebeplerinin Uygulanması	1004
A- Failin Geçmişi	1006
B- Sosyal İlişkileri	1006
C- Fiilden Sonraki ve Yargılama Sürecindeki Pişmanlığını Gösteren Davranışları	1007
D- Cezanın Failin Geleceği Üzerindeki Olası Etkileri	1008
III- MAHSUP	1009
1- Genel Bilgiler	1009
2- Şahsî Hürriyeti Sınırlama Sonucunu Doğuran Hâller	1009
3- Mahsubun Hangi “Mahkûmiyet”ten Yapılacağı Hususu	1010
4- Mahsubun Hangi Suç Dolayısıyla Verilecek Mahkûmiyetten Yapılacağı Hususu	1011

Ş5. GÜVENLİK TEDBİRLERİ

I- GÜVENLİK TEDBİRLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1013
1- Kavram	1013
2- Güvenlik Tedbirlerinin Uygulanma Şartları	1013
A- Tehlikeli Hal Bulunmalıdır	1014
B- Bir Suç İşlenmiş Olmalıdır	1015
C- Kanunda Hüküm Bulunmalıdır	1016
D- Mahkeme (Hâkim) Kararına Dayalı Olmalıdır	1017

3- Güvenlik Tedbirlerinin Hukuki Niteliği	1019
4- Güvenlik Tedbirlerinin Çeşitleri	1021
II- BELLİ HAKLARI KULLANMAKTAN YOKSUN BIRAKILMA	1022
1- Genel Bilgiler.....	1022
2- Şartları	1026
3- Hak Yoksunluğuna İlişkin Kurallara İstisna Oluşturan Durumlar.....	1027
4- İnfazı	1030
III- MÜSADERE	1032
1- Genel Bilgiler.....	1032
2- Müsaderenin Çeşitleri.....	1033
3- Eşya Müsaderesi	1033
A- Genel Açıklamalar	1033
B- Bir Suçun İşlenmesine Bağlı Müsadece	1034
C- Suçun İşlenmesinde Kullanılmak Üzere Hazırlanan Eşyanın Müsaderesi.....	1037
D- Konusu Suç Teşkil Eden Eşyanın Müsaderesi	1038
E- Kaim Değer (Eşdeğer) Müsaderesi	1038
4- Kazanç Müsaderesi	1039
5- Müsadece Kararı	1041
IV- TEKERRÜR	1042
1- Genel Bilgiler.....	1042
2- Tarihi Gelişim	1044
A- Batı Hukuku	1044
B- Türk Hukuku.....	1046
3- Hukukî Niteliği, Çeşitleri ve Tekerrüre Benzeyen Müesseseler.....	1047
A- Hukukî Niteliği.....	1047
B- Tekerrürün Çeşitleri	1047
4- Tekerrürün Leh ve Aleyhindeki Görüşler	1049
A- Genel Bilgiler.....	1049
B- İlga Teorisi.....	1050
C- Tekerrürü Kabul Eden Teoriler.....	1051
a- Cezanın Yetersizliği Teorisi.....	1051
b- İsnadiyetin Ağırlığı Teorisi	1052
D- Pozitivist Teori	1053
5- Tekerrürün Şartları	1054
A- Mahkûmiyet Şartı	1054
B- Yeni Bir Suç İşlenmesi	1059
C- Süre Şartı	1060
6- Tekerrürün Neticeleri	1062
7- Tekerrür Benzeri Müesseseler: Özel Tehlikeli Suçlular	1066
V- TÜZEL KİŞİLER HAKKINDA UYGULANACAK GÜVENLİK TEDBİRLERİ	1067

Ş6. DAVA VE CEZA İLİŞKİSİNİ SONLANDIRAN HALLER

I- SANIĞIN VEYA HÜKÜMLÜNÜN ÖLÜMÜ	1073
II- AF.....	1074
1- Kavram ve Hukuki Niteliği.....	1074
2- Affın Çeşitleri	1078
A- Genel Af- Özel Af	1078
B- Cumhurbaşkanı'nın Özel Af Yetkisi	1079
III- ZAMANAŞIMI	1079
1- Genel Bilgiler	1079
2- Zamanaşımının Tarihi Gelişimi.....	1081
A- Zamanaşımının Batı Hukukundaki Gelişimi	1081
B- Zamanaşımının Türk Hukukundaki Gelişimi.....	1083
3- Zamanaşımının Leh ve Aleyhindeki Görüşler.....	1084
A- Zamanaşımı Müessesesinin Lehide Olan Görüşler	1084
a- Manevi Ceza	1084
b- Uslanma	1085
c- Cezanın Önleme Özelliği	1085
d- Takibatın Terki	1085
e- Psikolojik Değişme	1086
f- Unutma- Sosyal Fayda	1086
g- Delillerin Bozulması	1086
B- Zamanaşımı Müessesesinin Aleyhindeki Görüşler.....	1087
a- Beccaria'nın Görüşü.....	1087
b- Bentham'ın Görüşü.....	1087
c- Pozitivist Görüş.....	1088
4- Zamanaşımının Hukuki Niteliği.....	1088
A- Zamanaşımını Ceza Muhakemesi Hukuku Müessesesi Kabul Eden Görüş	1089
B- Zamanaşımını Ceza Hukuku Müessesesi Kabul Eden Görüş	1089
C- Zamanaşımını Karma Bir Kurum Olarak Kabul Eden Görüş	1089
D- Görüşümüz	1090
5- Dava Zamanaşımı	1091
A- Tanımı, Şikayet ve Dava Süresi Kavramlarından Farkı	1091
B- Dava Zamanaşımına Uğramayan Suçlar	1093
C- Dava Zamanaşımı Süreleri ve Türk Ceza Kanununun Sistemi, Zamanaşımı Sürelerinin Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi (Uzamış Zamanaşımı)	1095
a- Dava Zamanaşımı Süreleri ve Türk Ceza Kanununun Sistemi	1095
b- Zamanaşımı Sürelerinin Özel Hukuk İlişkilerine Etkisi (Uzamış Zamanaşımı)	1097
D- Zamanaşımı Sürelerinin Tespitinde Esas Alınacak Ceza.....	1098
E- İki Çeşit Ceza Gerektiren Suçlarda Dava Zamanaşımı Süresinin Belirlenmesi	1100

F- Dava Zamanaşımı Süresinin İşlemeye Başlaması ve Suçun Özel Görünüş Şekilleri Açısından Değerlendirme	1101
G- Dava Zamanaşımı Sürelerinin Durması ve Kesilmesi.....	1106
a- Genel Bilgiler	1106
b- Dava Zamanaşımı Süresini Durduran Sebepler	1107
aa- İzin	1108
bb- Karar	1109
cc- Bekletici Mesele	1109
dd- Suç Faili Hakkında Kanun Gereğince Hakkında Kaçak Olduğu Hususunda Karar Verilmiş Olması	1111
ee- Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararı Verilmesi Sonucunda Sanığın Denetim Süresine Tabi Tutulması	1112
ff- Uzlaşma	1113
gg- Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi	1113
c- Dava Zamanaşımının Kesilmesi	1113
aa- Genel Bilgiler	1113
bb- Zamanaşımını Kesen Sebepler.....	1114
aaa- Şüpheli veya Sanıklardan Birinin Savcı Huzurunda İfadesinin Alınması veya Sorguya Çekilmesi	1114
bbb- Şüpheli veya Sanıklardan Biri Hakkında Tutuklama Kararının Verilmesi	1115
ccc- Suçla İlgili Olarak İddianame Düzenlenmesi	1117
ddd- Sanıklardan Bir Kısmı Hakkında da Olsa, Mahkûmiyet Kararı Verilmesi	1118
cc- Dava Zamanaşımının Kesilmesinin Etkileri	1119
6- Ceza Zamanaşımı	1120
A- Kavram	1120
B- Ceza Zamanaşımına Uğramayan Cezalar	1121
C- Ceza Zamanaşımı Süreleri ve Türk Ceza Kanunu'nun Sistemi	1121
D- Ceza Zamanaşımı Sürelerinin Başlangıcı	1123
E- Ceza Zamanaşımı Sürelerinin Durması ve Kesilmesi	1124
a- Ceza Zamanaşımının Durması	1125
b- Ceza Zamanaşımının Kesilmesi	1125
aa- Mahkûmiyet Hükmünün İnfazı İçin Yetkili Mercî Tarafından Hükümlüye Kanuna Göre Tebligat Yapılması	1126
bb- Hükümlünün Yakalanması	1127
cc- Bir Suçtan Dolayı Mahkûm Olan Kimsenin Üst Sınırı İki Yıldan Fazla Hapis Cezasını Gerektiren Kasıtlı Bir Suç İşlemesi	1127
c- Ceza Zamanaşımının Kesilmesinin Etkileri	1128
7- Zamanaşımının Güvenlik Tedbirlerine Etkisi	1128

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MİLLETLERARASI CEZA HUKUKU

§1. CEZA HUKUKU KURALLARININ YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI

I- CEZA YASASININ MÜLKİLİĞİ SİSTEMİ	1131
1- Genel Bilgiler	1131
2- Mülkîlik Sisteminin Gerekçeleri	1132
A- Ceza Hukuku Bakımından	1132
B- Ceza Muhakemesi Hukuku Bakımından	1132
C- Milletlerarası Hukuk Bakımından	1133
3- Ceza Yasalarının Mülki Olması Sistemi İle İlgili Meseleler	1133
A- Türkiye'ye (Ülke) Neler Dâhil Olduğu Sorunu	1133
a- İç Sular	1134
b- Karasuları	1134
aa- Karasularında Bulunan Yabancı Savaş Gemileri Hakkında Sahil Devletinin Yargı Yetkisi	1135
bb- Karasularında Bulunan Yabancı Ticaret ve Yolcu Gemileri Hakkında Sahil Devletinin Yargı Yetkisi	1135
aaa- İngiliz Sistemi	1135
bbb- Fransız Sistemi	1136
ccc- 1958 Cenevre "Karasuları ve Bitişik Bölge Sözleşmesi"	1136
ddd- Türk Sistemi	1136
c- Açık Denizler Üzerinde Devletin Yetkisi	1137
d- Hava Ülkesi	1138
aa- Devletlerin Bu Sahadaki Egemenlik Haklarının Kapsamı Konusundaki Sistemler ve Anlaşmaların Kabul Ettiği Çözüm	1138
bb- Havada İşlenen Suçlarda Uygulanacak Yasa	1139
aaa- Askeri Hava Vasıtaları	1139
bbb- Sivil Hava Vasıtaları	1140
e- Kıta Sahanlığında veya Münhasır Ekonomik Bölgede Tesis Edilmiş Sabit Platformlar	1142
f- Askeri İşgal Altında Bulunan Yerler	1143
B- Suçun İşlendiği Yerin Tespiti	1143
a- Hareket Teorisi	1144
b- Netice Teorisi	1145
c- İsalet veya Arada Tesir Teorisi	1146
d- Karma Teori	1146
4- Türkiye'de İşlenen Bir Suçtan Dolayı Yabancı Ülkede Hüküm Verilmiş Olması ...	1150
II- FAİLE GÖRE ŞAHSİLİK SİSTEMİ	1151
1- Genel Bilgiler	1151
2- Sistemin Gerekçeleri	1152
3- Faile Göre Şahsîlik Sistemi Gereğince Cezalandırılan Fiiller (TCK. m.10, 11)	1152

A- Memur veya Görevli Olarak Yabancı Ülkeye Gidenlerin İşledikleri Suçlar (TCK. m. 10).....	1152
B- Yabancı Ülkede Türk Vatandaşı Tarafından İşlenen Suçlar (TCK. m.11).....	1153
4- Faile Göre Şahsilek Sistemi Gereğince Türk Ceza Kanunu Tarafından Cezalandırılan Fiiller Hakkında Yabancı Ülkede Hüküm Verilmiş Olması.....	1156
III- KORUMA SİSTEMİ	1157
1- Genel Bilgiler.....	1157
2- Devleti Koruma İlkesi (TCK. m.12/1, 13/1(b))	1157
A- TCK. m.12/1 Kapsamında Devletin Korunması	1157
B- TCK. m.13/1 (b) Kapsamında Devletin Korunması	1158
3- Vatandaşı Koruma	1160
IV- EVRENSİLLİK SİSTEMİ	1161
1- İkame (Başka Devlet Adına) Yargı İlkesi (TCK.m.12/3)	1161
2- Bütün İnsanlığı İlgilendiren Suçlar (TCK. m.13)	1162
V- BİR TÜRK VEYA YABANCININ YABANCI ÜLKEDE SUÇ İŞLEYİP TÜRKİYEDE YARGILANMASI (m. 19).....	1163
1- Genel Bilgiler.....	1163
2- Hükümün Uygulanma Şartları.....	1164
A- Fail Türk Vatandaşı veya Yabancı Olmalıdır	1164
B- Suç Yabancı Ülkede İşlenmelidir	1164
C- Fail Türkiye’de Bulunmalıdır	1164
D- Fiil Türkiye’nin Güvenliğine veya Zararına İşlenmiş Bir Suç Olmamalıdır.....	1164
E- Fiil, Türk Vatandaşına Karşı ya da Türk Kanunlarına Göre Kurulmuş Özel Hukuk Tüzel Kişisi Zararına İşlenmemiş Olmalıdır.....	1165
3- Hükümün Tatbiki	1165
VI- YABANCI MAHKEMELER TARAFINDAN VERİLEN MAHKÛMİYETE BAĞLI HAK YOKSUNLUKLARI.....	1165

Ş2. GERİ VERME

I- GENEL BİLGİLER.....	1167
II- GERİ VERME KURUMUNUN KAYNAKLARI.....	1170
III- GERİ VERMENİN ŞARTLARI	1176
1- Geri Vermenin Olumlu Şartları	1176
A- Bir Antlaşmanın Varlığı	1176
B- Suç Teşkil Eden Bir Fiilin Varlığı.....	1176
a- Fiil Her İki Devlet Kanununa Göre de Suç Olmalıdır	1176
b- Suç Geri Vermeye Konu Teşkil Etmelidir	1180
C- Geri Vermenin Talep Edilmiş Olması.....	1183
D- Fiilin Ağırlığı ile İade Dolayısıyla Oluşacak Mağduriyetin Orantılı Olması	1183
2- Geri Vermenin Olumsuz Şartları	1183
A- Vatandaşın İade Edilmezliği Kuralı	1183
B- Düşünce Suçundan Dolayı İade Edilmezlik Kuralı	1186

C- Siyasi Suçlardan Dolayı İade Edilmezlik Kuralı	1186
a- Genel Bilgiler	1186
b- Siyasi Suçu Açıklayan Görüşler	1187
aa- Objektif Teori	1187
bb- Sübjektif Teori	1187
cc- Üstünlük Teorisi	1188
dd- Ayırma Teorisi	1188
ee- Harp Adetleri Teorisi	1189
c- Siyasi Suçun İstisnaları	1190
aa- Belçika Kuralı	1190
bb- Tedhişçilik Fiilleri	1191
cc- Anarşizm	1194
dd- Soykırım (Jenosit)	1196
ee- Savaş Suçları	1199
d- Avrupa Sözleşmesinde ve Türk Hukukunda Siyasi Suçlar Nedeniyle Geri Verilmezlik Kuralı	1201
D- Samimi Olmayan Taleplerden Dolayı Geri Verilmezlik Kuralı	1206
E- Askeri Suçlardan Dolayı İade Edilmezlik Kuralı	1207
F- Mali Suçlardan Dolayı Geri Verilmezlik Kuralı	1209
G- Talep Edilen Devletin Yargı Hakkı Olması Halinde Geri Verilmezlik Kuralı	1210
a- Suçun Talep Edilen Devletin Ülkesinde İşlenmesi	1210
b- Suçun Yabancı Bir Ülkede İşlenmesine Rağmen, Talep Edilen Devletin Yargı Hakkının Mevcut Olması	1211
H- “Non bis in idem” Kuralı	1212
IV- GERİ VERMENİN USULÜ	1214
1- Geri Vermeyi İsteyen Devlet Tarafından Yapılacak İşlemler	1214
2- Geri Verme İstenilen Devletçe Yapılacak İşlemler	1216
A- İdari Sistem	1216
B- Adli Sistem	1217
C- Karma Sistem (Belçika Sistemi)	1217
3- Geri Verme İsteminin Yerine Getirilmesi	1221
V- GERİ VERMENİN SONUÇLARI	1224
BİBLİYOGRAFYA	1227